

hogy a szülőkkel való viszonyrendszer, a szülők részéről tapasztalt elvárások és nyomásgyakorlás kisebb feszültségforrást jelentenek az óvónők számára, ám rendszerint szerényebb erőforrások és az integráció napi kihívásaival kell sokkal inkább megküzdeniük az óvónőknek.

Gábrriel Dóra (tudományos munkatárs, KRTK Regionális Kutatások Intézete): *A gondozás mikro-mobilitásai a vidéki Magyarországon*

A koronavírus-járvány rámutatott arra, hogy az idősellátás intézményei hiányosságokkal küzdenek hazánkban. Emellett számos személyes történet engedett betekintést a gondozási kötelezettségek és fizetett munka közti feszültségekbe. Miközben Magyarországon alapvetően a családra hárul az idős hozzátartozók gondozása, egyre több – döntően vidéken élő – nő dönt úgy, hogy családját hátrahagyva, külföldön végez gondozói munkát. Ezek az asszonyok sok esetben otthoni és határokon átívelő gondozási feladataik között őrlődnek. Az előadás a külföldön és/vagy otthon gondozást végző nők szempontjából mutatja be, hogy az intézményi ellátás, családon belüli gondozási feladatok és helyi közösség segítségével hogyan, milyen kombinációban jelennek meg vidéki közösségekben. Baranya megyében folytatott empirikus kutatásom arra mutat rá, hogy a háztartáson belüli gondozás és informális hálózatok még mindig előnyt élveznek az önkormányzati ellátásokkal szemben, még ha azok elérhetőek is a településen.

Németh Krisztina (tudományos munkatárs, KRTK Regionális Kutatások Intézete): *Intenzív zöldségtermesztés: túlélési vagy boldogulási stratégia? Párkapcsolat és munka összefüggései egy tanyán élő nő történetében*

A szociográfiák és vidékkutatások – főképp Márkus István (1979) Órszigethy Erzsébet (1986), Kovács Katalin és Váradi Mónika (1997), Csurgó Bernadett (2002), valamint Molnár Ágnes (2003) munkái – rámutattak arra, hogy az intenzív zöldségtermelés a paraszti gazdálkodás és életforma keretei között is a nők egyenrangúságának, sőt akár egyéni ambícióinak terepévé válhat. A családi gazdaságok, legyenek akár hagyományosabbak, akár modernebbek, általában érzékeny és összetett családon belüli munkamegosztáson alapulnak. Komoly krízist hozhat, ha ez az egyensúly valamilyen okból felborul. Az előadás egy hagyományos paraszti gazdálkodásba belenövő, tanyán élő idős nő történetén keresztül azt a kérdést vizsgálja, hogyan

alakítják a helyben kimunkált, paraszti termelési hagyományokban gyökerező megélhetési lehetőségeket a különféle gazdasági, társadalmi és személyes válságok, így például a bérmunka világát, a párkapcsolatot és ezen belül a (nemi) munkamegosztást érintő krízisek. Lehet-e egy középkorú nő számára helyi hagyományokba ágyazott intenzív zöldségtermesztés menekülőút az egyre bizonytalanabbá váló munkahelyek világából? Mennyiben tekinthető ez túlélési vagy akár azon túlmutató boldogulási stratégiának? Hogyan befolyásolja a párkapcsolat minősége és a nemek közötti munkamegosztás azt, hogy az intenzív zöldségtermesztés az önkizsákmányolás vagy az önérvényesítés, a függés, a kooperáció vagy az önállósodás színtere lesz? Hogyan közvetítheti személyes szinten a kényszerű önmagára utaltság, a munkabírás a női ágencia megtapasztalását, és mi ennek az „ára”, hol húzódnak ennek a határai?

Farkas Judit (egyetemi docens, PTE Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék): *Rurális ökoközösségek női szemmel*

Előadásom középpontjában a magyarországi vidékre költözött nők állnak, egészen pontosan olyan nők, akik a kortárs társadalmi, gazdasági, ökológiai és etikai válságra adott válaszul, a teljes ökológiai életreform megvalósítása érdekében választották a vidéki életet. Bemutatom motivációikat; speciális nehézségeiket és könnyebbségeiket; a női szerepeket az öko-közösségekben és e szerepek változását; álmaikat és hogy miként érzik magukat ebben az életmódban most, több éves vidéki élet után, illetve mit tennének másként. Mivel több mint tíz éve kutatom a hazai ökofalvakat és más, vidéki öko-életmód közösségeket, lehetőségem volt e folyamatok alakulásának, változásának megfigyelésére, számos egyéni történet a szemem előtt zajlott le. Ebben az előadásban főként azoknak a nőknek a történetét mutatom be, akiknek életét a kiköltözésüktől kezdve ismerem. Kutatásomba bevontam a közösséget elhagyó nőket is. Figyelmemet kiterjesztem a közösségi szintre is, hiszen közösségeik is sokat változtak ez idő alatt, ami természetes módon visszahatott az életükre.

Csurgó Bernadett (tudományos főmunkatárs, Társadalomtudományi Kutatóközpont): *Kreatív vállalkozó nők a vidéki Magyarországon: motivációk, lehetőségek, korlátok*

Az előadás a magyar vidéki társadalomban új csoportként megjelenő, ún. kreatív női vállalkozókat elemzi vidékszociológiai megközelítésben. Az elemzés egy kvalitatív